

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Cob/76/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119392264
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:6119392264.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v spore žalobcu: MONBERG, s. r. o., so sídlom 034 01 Štiavnička 149, IČO: 51 317 281, zastúpeného Mgr. Jurajom Fričom, advokátom, so sídlom Podhora 49, 034 01 Ružomberok, IČO: 42053668, proti žalovanému: R. T. T., T. R. Y. XXX XX X. XX, S.: XXXXXXXX, zastúpenému Mgr. Ivanom Chvostekom, advokátom, so sídlom Štefánikova 17, 066 01 Humenné, o zaplataenie 4.600,- eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 7Cb/17/2020-76 z 13.7.2020, takto

rozhodol:

Odmieťa odvolanie žalovaného proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým konanie v časti o zaplataenie sumy 1.400,- eur s príslušenstvom zastavil.

Vo zvyšnej časti potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplataenie sumy 1.400,- eur s príslušenstvom zastavil a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 3.200,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3.200,- eur od 14.9.2019 do zaplataenia, ako aj paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40 %.

2. Vychádzal zo zistenia, že medzi stranami sporu vznikol obchodnozávazkový vzťah, predmetom ktorého bolo vykonanie diela zo strany žalovaného pre žalobcu, a to elektroinštalačné, stavebné, montážne a pomocné práce v Nemecku za dohodnutú cenu 15,- eur za jednu hodinu vykonanej práce v termíne od 1.7.2019 do 28.7.2019. Žalovaný v konaní namietal, že od rámcovej zmluvy o dielo a čiastkovej zmluvy o dielo odstúpil a preto mu nárok na zmluvnú pokutu nevznikol. Písomné odstúpenie od zmluvy bolo žalobcovi doručené dňa 22.7.2019, pričom žalobca odstúpenie od zmluvy neakceptoval. V zmysle rámcovej zmluvy o dielo bol ako spôsob ukončenia zmluvy dojednaný aj spôsob odstúpenia zo strany objednávateľa, t.j. žalobcu pre prípad odstúpenia od zmluvy, ak sa preukáže nepravdivosť ktoréhokoľvek z prehlásení zhotoviteľa podľa čl. III ods. 5 tejto zmluvy a z dôvodov podľa čl. III ods. 7 písm. j) a čl. VI tejto zmluvy. Žalovaný od zmluvy odstúpil pre jeho nepriaznivý zdravotný stav a tiež z dôvodu, že žalobca nedodrжал zmluvné podmienky medzi nimi dohodnuté. Zo strany žalobcu ako objednávateľa diela nedošlo k porušeniu jeho povinností tak ako tvrdí žalovaný, t.j. že by na cestu do práce nebola zabezpečená dodávka, že pracovný čas nebol 10 hodín a že vzdialenosť do práce bola neúnosná, pričom bola sľúbená len do 20 km. Z čiastkovej zmluvy o dielo zo dňa 28.6.2019 tieto

skutočnosti nevyplývajú. Strany sporu ako miesto vykonania diela dohodli konkrétne štát Nemecko a mesto Pfinztal, vlastnú dopravu do miesta vykonania a aj dennú dobu vykonávania prác. Žalovaný čiastkovú zmluvu o dielo podpísal a tiež zmluvné podmienky aj akceptoval, pričom dňa 1.7.2019 sa dostavil na dojednané miesto vykonávania diela a s jeho výkonom aj začal. Po dni 3.7.2019 však odišiel z miesta vykonávania diela a nepokračoval v jeho vykonávaní. V danej právnej veci nedošlo zo strany žalovaného k platnému odstúpeniu od zmluvy o dielo a preto dielo bol povinný vykonať riadne a včas, t.j. v zmysle zmluvných dojednaní v období od 1.7.2019 do 28.7.2019 a toto dielo žalobcovi aj odovzdať. Žalovaný v konaní nepreukázal dôvod, ktorý by súd mohol akceptovať ako platný dôvod pre jeho odstúpenie od zmluvy o dielo.

3. Žalobca si v konaní voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z dôvodu porušenia povinnosti na strane žalovaného a to v zmysle článku VI., bod 7., písm. l) rámcovej zmluvy o dielo, teda pre porušenie jeho povinnosti vykonávať dielo v dobe dohodnutej v čiastkovej zmluve o dielo, pričom pri porušení tejto povinnosti žalobcovi mal vzniknúť nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 200,- eur za každý deň nenastúpenia. Pre posúdenie, či žalobcovi vzniklo právo na zmluvnú pokutu bolo rozhodujúce to, či žalovaný porušil svoje povinnosti dojednané v rámcovej zmluve. Pri dojednanej dobe vykonávania diela od 1.7.2019 do 28.7.2019, žalovaný dielo vykonával v dňoch 1.7.2019, 2.7.2019 a 3.7.2019. Následne odišiel z miesta vykonávania diela a v prácach nepokračoval. Celkovo tak dielo nevykonával počas dojednanej doby v rozsahu 16 pracovných dní. Na strane žalovaného došlo k porušeniu jeho zmluvne dojednaných povinností a preto žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty. Súd posúdil medzi stranami sporu dojednaný žalobcov nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 3.200,- eur za primeraný vo vzťahu k zabezpečovanému záväzku a zmluvnú pokutu za primeranú aj vzhľadom na výšku odmeny, ktorá by žalovanému za riadne vykonanie diela prináležala, t.j. 2.640,- eur. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru o dôvodnosti nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 3.200,- eur.

4. Žalobca nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vyúčtoval faktúrou splatnou dňa 13.9.2019. Nesplnením peňažného záväzku žalovaným včas sa žalovaný dostal do omeškania a týmto dňom vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy. Žalovaného preto súd prvej inštancie zaviazal na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy vo výške požadovanej žalobcom, ktorá výška bola v súlade s § 369 Obchodného zákonníka a nariadením vlády SR č. 21/2013 Z.z., ako aj na zaplatenie paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur.

5. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 CSP, § 256 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 a 2 CSP. Predmetom konania bolo zaplatenie sumy 4.600,- eur. Súd priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 3.200,- eur a v časti o zaplatenie sumy 1.400,- eur konanie zastavil. Čiastočné zastavenie konania zaviniel žalobca, preto jeho úspech v konaní predstavuje 70 % a úspech žalovaného 30 %. Úspešnejšiemu žalobcovi vznikol nárok na náhradu pomernej časti trov konania v rozsahu 40 %.

6. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Odvolanie podal z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP), súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) CSP), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP), zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. g) CSP) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

8. Namietal, že súd prvej inštancie mu neumožnil byť vo veci riadne vypočutý na pojednávaní, na ktoré bol riadne predvolaný a ktorého sa zúčastnil. Namietal, že mu nebolo umožnené byť vo veci riadne vypočutý, čím zo strany súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj k odňatiu možnosti konať pred súdom vo vzťahu k žalovanému.

9. Ďalej namietal, že žalobca nepreukázal, že v zmluve o dielo dohodol so žalovaným hlavný záväzok, ktorého splnenie mala zmluvná pokuta zabezpečovať. Pri akcesorickej povahe zmluvnej pokuty je

podmienkou platnosti dohody o zmluvnej pokute dojednanej medzi žalobcom a žalovaným v zmluve o dielo vymedzenie povinnosti, porušením ktorej sa naplnia predpoklady pre vznik nároku na zmluvnú pokutu. Keďže medzi žalobcom a žalovaným nebola dohodnutá zmluvná povinnosť individualizovaná jednotlivo alebo zmluvné povinnosti tvoriace identifikovateľný súbor, ktorú bol žalovaný v rámci zmluvy o dielo plniť, nie je daný právny základ pre vznik povinnosti plniť, a tým aj porušenia zmluvnej povinnosti. Bez existencie zmluvnej povinnosti nevznikol žalobcovi nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty podľa čl. VI bod 10. zmluvy o dielo. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie zabezpečovanej povinnosti, čo potvrdil Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku zo dňa 27.11.2003, sp.zn. 33Odo/794/2002 a Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo dňa 2.4.1998, sp.zn. 3Obo/7/98, publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí 1/1999. Ak k vzniku hlavného záväzku nedôjde, nemôžu nastať účinky akcesorického záväzku, ktorý mal zabezpečovať plnenie zmluvnej povinnosti. Dohoda o zmluvnej pokute v znení podľa čl. VI bod 10. zmluvy o dielo je neplatný právny úkon pre jej neurčitosť podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

10. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal hodnotu zabezpečovaného záväzku a jeho význam. Pri dojednaní zmluvnej pokuty je potrebné dbať na to, aby nešlo o dojednanie nedovolené, teda také, ktoré by svojim obsahom alebo účelom odporovalo zákonu alebo ho obchádzalo alebo sa priečilo dobrým mravom, pretože takéto ustanovenie zmluvy by bolo absolútne neplatné. Ak by dojednanie o zmluvnej pokute odporovalo zásadám poctivého obchodného styku, právo na ich zaplatenie by nebolo súdne vymožiteľné. Žalobca na otázku sudcu, či si zabezpečil náhradu na dokončenie, resp. vykonanie diela, uviedol že nie, ale na to bolo žalovanému znemožnené sa brániť, i napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že si žalobca zabezpečil okamžite náhradných pracovníkov, keďže toto už predmetom dokazovania nebolo, čo by ale k zákonnému inštitútu moderačného práva malo zásadný význam.

11. Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

12. Podaným odvolaním žalovaného bol dotknutý aj výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 1.400,- eur s príslušenstvom zastavil. Zastavenie konania v tejto časti bolo vyhodnotené ako úspech žalovaného, preto nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania proti tejto časti rozsudku. Z tohto dôvodu muselo byť odvolanie žalovaného proti tomuto výroku rozsudku odmietnuté ako podané neoprávnenou osobou (§ 386 písm. b/ CSP v spojení s § 359 CSP).

13. Zvyšnú časť rozsudku, t.j. jeho vyhovujúcu časť, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania, preskúmal odvolací súd podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

14. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania, nemožno mať pochybnosti o správnosti právneho posúdenia prejednáwanej veci súdom prvej inštancie a neboli zistené žiadne vady, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo porušenie práva na spravodlivý proces vo vzťahu k žalovanému.

15. Vzhľadom na odvolaciu námietku žalovaného, že súd vo veci rozhodol bez jeho vypočutia, posudzoval odvolací súd, či postupom súdu prvej inštancie bola žalovanému odňatá možnosť konať pred súdom.

16. Pod odňatím možnosti konania pred súdom sa vo všeobecnej rovine rozumie procesný nesprávny postup súdu, priečiaci sa zákonu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka občianskeho súdneho konania. Na takéto vady konania, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, musí odvolací súd prihliadať z úradnej povinnosti, t.j. aj vtedy, ak by v odvolaní uplatnené neboli. Medzi takéto vady sa zaraďuje aj odňatie možnosti konať účastníkovi konania pred súdom. Pritom pod odňatím možnosti konania pred súdom sa považuje taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a práva ochrany záujmov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžso/64/2016 z 8.2.2016) a „podľa ustanovení súdnej praxe Najvyššieho súdu sa odňatie možnosti konania pred súdom rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi konania

realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok (teraz Civilný sporový poriadok pozn. odvolacieho súdu) dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a podobne)“ (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 318/2015 z 30.6.2015).

17. Žalovanému bolo spolu s platobným rozkazom doručené poučenie o procesných právach a povinnostiach strán sporu v zmysle § 160 a § 292 CSP, v rámci ktorého bol okrem iného poučený, že prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany je povinný uplatniť včas. Takýmito prostriedkami sú najmä skutkové tvrdenia, návrhy na vykonanie dôkazov, hmotnoprávne námietky. Tieto nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré neboli predložené včas, nemusí súd prihliadnuť (§ 153 a § 149 CSP).

18. Z odporu žalovaného proti platobnému rozkazu a taktiež z vyjadrenia žalovaného zo dňa 23.3.2020 vyplýva, že tento nepredložil, neoznačil a ani nenavrhol vykonať žiadny dôkaz. Teda ani jeho vypočutie, ktoré teraz namieta. Žalovaný teda nevyužil zákonom garantované právo na uplatnenie tohto prostriedku procesnej obrany. Tým, že žalovaný vykonanie jeho výsluchu nenavrhol, sám si zmaril možnosť takýto dôkaz vykonať.

19. Navyše, zo žiadneho z ustanovení Civilného sporového poriadku nemožno vyvodiť, že by súd v každom prípade musel vypočuť stranu sporu. Výsluch je iba jedným z dôkazných prostriedkov (§ 195 CSP) a tento súd hodnotí ako každý iný dôkaz. Pri nedostatku výpovede sporovej strany, súd zvaží, či to nie je na ujmu riadneho zistenia skutkového stavu veci. Súd prvej inštancie preto nepochybil, ak majúc za to, že skutkový stav zistený z vykonaných dôkazov stačí na rozhodnutie vo veci samej, žalovaného, ktorý bol v konaní pasívny, v konaní nevypočul. Okresný súd svojím postupom žalovaného nevytlúčil z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Civilný sporový poriadok priznáva.

20. V konaní bolo nepochybne preukázané, že dňa 27.6.2019 bola medzi stranami sporu uzatvorená Rámcová zmluva o dielo, ktorej predmetom bolo usporiadanie vzájomných práv a povinností z tejto zmluvy, ako aj v čiastkových zmluvách o dielo uzatvorených v súlade s touto zmluvou. Presná špecifikácia, rozsah, termín nástupu, dohodnutá cena a prípadné ďalšie podrobné podmienky vykonania diela, mali byť predmetom samostatných čiastkových zmlúv o dielo. Podľa Článku III. bod 7. písm. l) Rámcovej zmluvy, zhotoviteľ je povinný nastúpiť a vykonávať dielo v dobe vykonávania diela dohodnutej v čiastkovej zmluve o dielo, resp. dobe upravenej objednávateľom v priebehu realizácie diela. Podľa Článku IV. bod 1. Rámcovej zmluvy, zmluvné strany sa dohodli na tom, že odmena za vykonanie diela predstavuje 10,- eur za každú ukončenú hodinu vykonávania diela. Podľa Článku VI. bod 10. Rámcovej zmluvy, zmluvné strany sa dohodli, že v prípade, ak zhotoviteľ poruší svoju povinnosť stanovenú v článku III., bod 7., písm. l) tejto zmluvy, je povinný zaplatiť objednávateľovi zmluvnú pokutu vo výške 200,- eur za každý deň nenastúpenia. Zmluvné strany sa zároveň dohodli, že nárok zhotoviteľa na náhradu škody zostáva nedotknutý. Podľa Článku VIII. bod. 2. písm. c) Rámcovej zmluvy, túto zmluvu je možné ukončiť odstúpením od zmluvy objednávateľom, ak sa preukáže nepravdivosť ktoréhokoľvek z prehlásení zhotoviteľa podľa čl. III ods. 5 tejto zmluvy a z dôvodov podľa čl. III ods. 7 písm. j) a čl. VI tejto zmluvy. Podľa objednávky č. 28062019.01 zo dňa 28.6.2019 podpísanej stranami sporu, žalobca ako objednávateľ objednal u žalobcu ako zhotoviteľa elektroinštalačné, stavebné, montážne a pomocné práce v mieste vykonávania služby - prác podľa pokynov objednávateľa. Termín vykonávania bol od 1.7.2019 do 28.8.2019. Miesto výkonu bolo V., Y.. Doba vykonávania diela bola každý pracovný deň od 6. hod. do 17. hod. počnúc termínom nástupu. Spôsob dopravy vlastný a hodinová sadzba 15,- eur. Z písomného prípisu žalovaného zo dňa 10.7.2019 adresovaného žalobcovi vyplýva, že odstupuje od Rámcovej zmluvy o dielo zo dňa 27.6.2019 a čiastkovej zmluvy o dielo zo dňa 28.6.2019 z dôvodov nedodržania podmienok, na ktorých sa dohodli, a to, že na cestu do práce nebola zabezpečená dodávka, pracovný čas nebol 10 hodín, vzdialenosť do práce bola neúnosná, bola sľúbená len do 20 km. Tento prípis bol žalobcovi doručený dňa 22.7.2019. Faktúrou č. 23/2019 zo dňa 5.9.2019, splatnou dňa 13.09.2019, žalobca žalovanému fakturoval sumu 3.200,- eur titulom nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty za porušenie čl. III. bod 7. písm. l) rámcovej zmluvy a sumu 1.400,- eur titulom nároku na náhradu škody (ušlý zisk). Faktúra bola žalovanému doručená dňa 6.9.2019. Čo sa týka uplatneného nároku na zaplatenie náhrady škody titulom ušlého zisku vo výške 1.400,- eur s príslušenstvom, v tejto časti žalobca zobral žalobu späť a žiadal konanie v tejto časti zastaviť. Žalovaný s týmto čiastočným späťvzatím žaloby súhlasil. Súd prvej inštancie preto konanie o nároku žalobcu na zaplatenie sumy 1.400,- eur s príslušenstvom zastavil.

21. Podľa § 1 ods. 1 Obchodného zákonníka, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.

22. Podľa § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka, právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

23. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 536 ods. 1, 2, 3 Obchodného zákonníka, zmluvou o dielo sa zaväzuje zhotoviteľ vykonať určité dielo a objednávatel sa zaväzuje zaplatiť cenu za jeho vykonanie. Dielom sa rozumie zhotovenie určitej veci, pokiaľ nespadá pod kúpnu zmluvu, montáž určitej veci, jej údržba, vykonanie dohodnutej opravy alebo úpravy určitej veci alebo hmotne zachytený výsledok inej činnosti. Dielom sa rozumie vždy zhotovenie, montáž, údržba, oprava alebo úprava stavby alebo jej časti. Cena musí byť v zmluve dohodnutá alebo v nej musí byť aspoň určený spôsob jej určenia, ibaže strany v zmluve prejavia vôľu uzavrieť zmluvu aj bez tohto určenia.

25. Podľa § 344 Obchodného zákonníka, od zmluvy možno odstúpiť iba v prípadoch, ktoré ustanovuje zmluva alebo tento alebo iný zákon.

26. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

27. Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

28. Podľa § 301 Obchodného zákonníka, neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, a to až do výšky škody, ktorá vznikla do doby súdneho rozhodnutia porušením zmluvnej povinnosti, na ktorú sa vzťahuje zmluvná pokuta. Na náhradu škody, ktorá vznikla neskôr, je poškodený oprávnený do výšky zmluvnej pokuty podľa § 373 a nasl.

29. Podľa § 302 Obchodného zákonníka, odstúpenie od zmluvy sa nedotýka nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty.

30. V prerokúvanej veci súd prvej inštancie posudzoval nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty dohodnutej v čl. VI. bod 10 Rámcovej zmluvy o dielo z 27.6.2019 medzi žalobcom a žalovaným. Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa zmluvná pokuta dojednáva pre prípad porušenia určitej povinnosti, a to v zásade povinnosti akejkoľvek (porov. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MOBdo/3/2009). Zmluvná pokuta bola dojednaná pre prípad porušenia povinnosti zhotoviteľa - žalovaného uvedenej v čl. III. bod 7 písm. l) Zmluvy, nastúpiť a vykonávať dielo v dobe vykonávania diela dohodnutej v čiastkovej zmluve o dielo, resp. v dobe upravenej objednávatelom v priebehu realizácie diela, a to vo výške 200,- eur za každý deň nenastúpenia.

31. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správneému záveru, že nárok žalobcu na zmluvnú pokutu a úroky z omeškania je v priznanej výške opodstatnený.

32. Inštitút zmluvnej pokuty je upravený v § 544 Občianskeho zákonníka. Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

33. Zmluvná pokuta je peňažná suma, ktorú je povinný dlžník zaplatiť veriteľovi v prípade, že nesplní svoju zmluvnú povinnosť, i keď porušením takto zabezpečenej povinnosti nevznikne veriteľovi škoda (§ 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Zmluvnou pokutou možno zabezpečovať akúkoľvek právnu (zmluvnú alebo zákonnú povinnosť), ktorá sa môže týkať peňažného alebo iného plnenia. Zákon teda nevylučuje možnosť dojednaní zmluvnej pokuty za nenastúpenie na vykonávanie diela v dohodnutej dobe. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu. Jej nevyhnutnou náležitosťou je uvedenie výšky pokuty, prípadne aspoň spôsob, akým bude stanovená (§ 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Výška zmluvnej pokuty nie je v Občianskom zákonníku upravená a nestanovuje sa tu ani spôsob jej určenia. Dojednanie jej výšky či spôsobu určenia je teda vecou dohody účastníkov.

34. V danom prípade si účastníci dojednali zmluvnú pokutu vo výške 200,- eur za každý deň nenastúpenia žalovaného na vykonávanie diela v dobe jeho vykonávania od 1.7.2019 do 28.7.2019. V konaní bolo nepochybné, že pri dojednanej dobe vykonávania diela od 1.7.2019 do 28.7.2019, žalovaný dielo vykonával v dňoch 1.7.2019, 2.7.2019 a 3.7.2019. Následne odišiel z miesta vykonávania diela a v prácach nepokračoval. Celkovo tak dielo nevykonával počas dojednanej doby v rozsahu 16 pracovných dní, preto žalobcovi vznikol nárok na zmluvnú pokutu vo výške 200,- eur za každý deň nenastúpenia žalovaného na vykonávanie diela.

35. Medzi stranami sporu bola na základe rámcovej zmluvy o dielo zo dňa 27.6.2019 prostredníctvom objednávky č. 28062019.01 zo dňa 28.6.2019 uzavretá v súlade s ustanovením čl. II ods. 5 rámcovej zmluvy o dielo zo dňa 27.6.2019 čiastková zmluva o dielo. Podľa tejto zmluvy bolo obsahom záväzku žalovaného vykonať pre žalobcu v dobe od 1.7.2019 do 28.7.2019 elektromontážne, stavebné, montážne a pomocné práce za cenu 15 eur/hod.. Je teda nepochybné, aký bol zmluvnou pokutou zabezpečený hlavný záväzok žalovaného. Tvrdenie žalovaného, podľa ktorého žalobca nepreukázal, že v zmluve o dielo dohodol so žalovaným tú hlavnú povinnosť (záväzok), ktorej splnenie mala zmluvná pokuta zabezpečovať, preto nemôže obstáť.

36. Právne irelevantná je i námietka odvolateľa, že zmluvná pokuta je v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že písomne dojednaná zmluvná pokuta neodporuje dobrým mravom, keďže bola dohodnutá v štandardnej výške. Aj podľa odvolacieho súdu dojednaná výška zmluvnej pokuty 200,- eur denne pri odmene žalovaného 165,- eur denne, s ohľadom na význam a hodnotu zabezpečovanej povinnosti, sa neprieči dobrým mravom podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výkon práva žalobcu, t.j. uplatnenie nároku na zmluvnú pokutu je plne v súlade so zákonom.

37. Dôvodná nie je ani námietka žalovaného, že sú dané dôvody na aplikáciu moderačného práva súdu podľa § 301 Obchodného zákonníka, keď prvoinštančný súd zrozumiteľne a jasne vysvetlil, z akých dôvodov nepovažoval zmluvnú pokutu za neprimeranú. Zmluvná pokuta v sadzbe 200,- eur za každý deň nenastúpenia žalovaného na vykonávanie diela je aj podľa odvolacieho súdu sankciou primeranou, a to s prihliadnutím na okolnosti a podmienky existujúce v čase uzavretia zmluvy o dielo. Nebol preto dôvod, aby súd prvej inštancie aplikoval moderačné oprávnenie v zmysle § 301 Obchodného zákonníka.

38. Odvolací súd pripomína, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (Garcia Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

39. Ostatnými odvolacími námietkami žalovaného sa odvolací súd bližšie nezaoberal, pretože z podaného odvolania nevyplývajú žiadne konkrétne skutočnosti, pre ktoré by odvolateľ mohol tieto námietky relevantne uplatniť.

40. Správne preto postupoval súd prvej inštancie pokiaľ zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3.200,- eur s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 3.200,- eur od 14.9.2019 do zaplatenia, vrátane paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- eur v zmysle § 1 ods. 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z.z. a § 2 tohto vládneho nariadenia. So zreteľom na to, že správny je aj výrok napadnutého rozsudku o trovách konania, odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, ako aj vo výroku o trovách konania, ako vecne správny potvrdil, pričom v podrobnostiach poukazuje na správne a výstižné dôvody uvedené v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP).

41. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého žalobca ako sporová strana, ktorá mala v odvolacom konaní plný úspech, má nárok na náhradu trov tohto štádia konania proti žalovanému, ktorý v odvolacom konaní úspech nemal. Výšku týchto trov ustáli postupom podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

42. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak:

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca, alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávny obsadený súd,
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 430 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky:

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená,
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné ak:

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desať násobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania, len príslušenstvo, pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písm. a) a b).

Na určenie výšky určenie minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacoch od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa dovolateľ domáha (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je:

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec, alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou, alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a ochrane pred diskrimináciou, alebo odborovou organizáciou, a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 1, 2 CSP).

Rozsah v akom sa rozhodnutie napadá môže dovolateľ rozšíriť, len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).